Oikeustapauskokoelma

UNIONIN TUOMIOISTUIMEN TUOMIO (viides jaosto)

20 päivänä huhtikuuta 2023*

Ennakkoratkaisupyyntö – Euron väärentämisen torjunta – Asetus (EY) N:o 1338/2001 – 6 artiklan 1 kohta – Setelien käsittelyyn ja levittämiseen osallistuvat maksupalveluntarjoajat – Päätös EKP/2010/14 – 6 artiklan 2 kohta – Huonokuntoisten eurosetelien havaitseminen – Automatisoitu kuntotarkastus – Euroopan keskuspankin verkkosivuilla julkaistavat ja ajoittain muutettavat vähimmäisvaatimukset – Henkilöllinen soveltamisala – Rahaa käsittelevien laitosten velvollisuuksien laajuus – Sitovuus – Oikeusvarmuuden periaate

Asiassa C-772/21,

jossa on kyse SEUT 267 artiklaan perustuvasta ennakkoratkaisupyynnöstä, jonka Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas (Liettuan ylin hallintotuomioistuin) on esittänyt 8.12.2021 tekemällään päätöksellä, joka on saapunut unionin tuomioistuimeen 14.12.2021, saadakseen ennakkoratkaisun asiassa

”Brink’s Lithuania” UAB

vastaan

Lietuvos bankas,

UNIONIN TUOMIOISTUIN (viides jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja E. Regan (esittelevä tuomari) sekä tuomarit D. Gratsias, M. Ilešič, I. Jarukaitis ja Z. Csehi,

julkisasiamies: L. Medina,

kirjaaja: hallintovirkamies A. Lamote,

ottaen huomioon kirjallisessa käsittelyssä ja 20.10.2022 pidetyssä istunnossa esitetyn,

ottaen huomioon huomautukset, jotka sille ovat esittäneet

– Liettuan hallitus, asiamiehenään V. Kazlauskaitė-Švenčionienė,

– Euroopan komissio, asiamiehinään J. Baquero Cruz, S. Delaude ja A. Steiblytė,

* Oikeudenkäyntikieli: liettua.

– Euroopan keskuspankki, asiamiehinään A. Dambrauskaitė, M. Estrada-Cañamares ja F. Feyerbacher, avustajanaan D. Sarmiento Ramírez-Escudero, abogado,

kuultuaan julkisasiamiehen 15.12.2022 pidetyssä istunnossa esittämän ratkaisuehdotuksen,

on antanut seuraavan

tuomion

1 Ennakkoratkaisupyyntö koskee eurosetelien aitouden ja kunnon tarkastamisesta sekä kiertoon palauttamisesta 16.9.2010 tehdyn Euroopan keskuspankin päätöksen EKP/2010/14 (EUVL 2010, L 267, s. 1), sellaisena kuin se on muutettuna 7.9.2012 tehdyllä Euroopan keskuspankin päätöksellä EKP/2012/19 (EUVL 2012, L 253, s. 19; jäljempänä päätös EKP/2010/14), 6 artiklan 2 kohdan tulkintaa sekä Euroopan keskuspankin (EKP) verkkosivuilla julkaistun asiakirjan, jonka otsikko on ”Vähimmäisvaatimukset eurosetelien automatisoidussa kuntotarkastuksessa” (jäljempänä automatisoitua kuntotarkastusta koskevat vähimmäisvaatimukset), pätevyyttä.

2 Tämä pyyntö on esitetty asiassa, jossa vastakkain ovat ”Brink's Lithuania” UAB ja Lietuvos bankas (Liettuan keskuspankki) ja jossa on kyse päätöksestä, jolla kyseinen kansallinen keskuspankki velvoitti Brink's Lithuanian toteuttamaan tarvittavat toimenpiteet, jotta sen setelinkäsittelylaitteilla suoritettavan kiertoon palautettavien eurosetelien automatisoidun kuntotarkastuksen sietoraja ei ylitä viittä prosenttia.

Asiaa koskevat oikeussäännöt

Asetus N:o 1338/2001

3 Euron väärentämisen torjunnan edellyttämistä toimenpiteistä 28.6.2001 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1338/2001 (EYVL 2001, L 181, s. 6), sellaisena kuin se on muutettuna 18.12.2008 annetulla neuvoston asetuksella (EY) N:o 44/2009 (EUVL 2009, L 17, s. 1; jäljempänä asetus N:o 1338/2001), tarkoituksena on sen 1 artiklan 1 kohdan mukaan toteuttaa tarvittavat toimenpiteet sen takaamiseksi, että eurosetelien ja -metallirahojen liikkeeseenlasku voi tapahtua rahanväärennykseltä suojatuissa olosuhteissa.

4 Tämän asetuksen johdanto-osan neljännessä perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:

”Toimenpiteet euron suojelemiseksi rahanväärennykseltä koskevat yhteisöä sille yhteisestä valuutasta kuuluvan vastuun mukaisesti. Jäsenvaltiot eivät voi yksinään luoda eurolle riittävää oikeudellista suojaa, sillä euroseteleitä ja -metallirahoja lasketaan liikkeeseen kunkin euroalueeseen kuuluvan jäsenvaltion alueen ulkopuolella. Tämän vuoksi on annettava yhteisön lainsäädäntöä tarvittavista toimenpiteistä euroseteleiden ja -metallirahojen laskemiseksi liikkeeseen olosuhteissa, joissa eurolle taataan kattava, tehokas ja yhtenäinen suoja sen uskottavuutta heikentäviä toimia vastaan, ja on toteutettava asianmukaiset toimenpiteet, jotta kaikki on ajoissa valmista ennen 1 päivää tammikuuta 2002.”

5 Mainitun asetuksen 6 artiklassa, jonka otsikko on ”Setelien ja metallirahojen käsittelyyn ja levittämiseen osallistuvien laitosten velvollisuudet”, säädetään seuraavaa:

”1. Luottolaitokset ja maksupalvelutoiminnassaan muut maksupalveluntarjoajat sekä kaikki muut talouden toimijat, jotka osallistuvat setelien ja metallirahojen käsittelyyn ja levittämiseen, mukaan lukien

– –

– rahankuljetusyritykset,

– –

ovat velvollisia varmistamaan vastaanottamiensa niiden eurosetelien ja -metallirahojen aitouden, jotka ne aikovat laskea uudelleen liikkeeseen, sekä huolehtimaan väärennösten havaitsemisesta.

Eurosetelien osalta tämä tarkistus tehdään Euroopan keskuspankin määrittelemien menettelyjen mukaisesti.

Ensimmäisessä alakohdassa tarkoitetut laitokset ja talouden toimijat ovat velvollisia poistamaan liikkeestä kaikki eurosetelit ja -metallirahat, joiden ne tietävät olevan vääriä tai joita niillä on riittävää aihetta epäillä vääriksi. Niiden on toimitettava väärät rahat viipymättä toimivaltaisille kansallisille viranomaisille.

– –

2. Jäsenvaltioiden on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että 1 kohdassa mainituille laitoksille, jotka jättävät täyttämättä kyseisen 1 kohdan mukaiset velvollisuutensa, voidaan määrätä tehokkaita, oikeasuhteisia ja varoittavia seuraamuksia.

3. Jäsenvaltioiden on annettava tämän artiklan 1 kohdan ensimmäisen alakohdan soveltamisen edellyttämät lait, asetukset ja hallinnolliset määräykset viimeistään 31 päivänä joulukuuta 2011, sanotun kuitenkaan vaikuttamatta Euroopan keskuspankin määrittelemiensä menettelyjen soveltamiseksi vahvistamiin päivämääriin. Jäsenvaltioiden on ilmoitettava niistä komissiolle ja Euroopan keskuspankille viipymättä.”

Päätös EKP/2010/14

6 Päätöksen EKP/2010/14 johdanto-osan toisessa perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:

”Eurosetelien luotettavuuden suojaamiseksi ja väärennösten asianmukaiseksi havaitsemiseksi liikkeessä olevat eurosetelit on pidettävä hyvässä kunnossa, jotta voidaan varmistua siitä, että niiden aitous voidaan helposti ja luotettavasti tarkastaa; sen vuoksi eurosetelien kunto on tarkastettava. Lisäksi epäilyttävät eurosetelit on havaittava nopeasti ja toimitettava toimivaltaisille kansallisille viranomaisille.”

7 Kyseisen päätöksen 1 artiklassa, jonka otsikko on ”Soveltamisala”, säädetään seuraavaa:

”Tässä päätöksessä määrätään yhteisistä säännöistä ja menettelyistä, jotka koskevat eurosetelien aitouden ja kunnon tarkastamista ja niiden palauttamista kiertoon asetuksen [N:o 1338/2001] 6 artiklan 1 kohdan mukaisesti.”

8 Päätöksen 2 artiklassa, jonka otsikko on ”Määritelmät”, säädetään seuraavaa:

”Tässä päätöksessä tarkoitetaan:

1) ’Kansallisella keskuspankilla’ sellaisen jäsenvaltion kansallista keskuspankkia, jonka rahayksikkö on euro.

2) ’Rahaa käsittelevillä laitoksilla’ asetuksen [N:o 1338/2001] 6 artiklan 1 kohdassa mainittuja laitoksia ja talouden toimijoita.

3) ’Kiertoon palauttamisella’ sellaista rahaa käsittelevien laitosten toimintaa, jossa ne palauttavat kiertoon suoraan tai epäsuorasti joko yleisöltä maksuna tai talletuksena pankkitilille tai toiselta rahaa käsittelevältä laitokselta vastaanottamiaan euroseteleitä.

4) ’Setelinkäsittelylaitteella’ asiakkaiden käyttämää tai henkilökunnan käyttämää laitetta, sellaisena kuin se on määritelty liitteessä I.

5) ’Setelinkäsittelylaitteen tyypillä’ setelinkäsittelylaitetta, joka voidaan erottaa muista setelinkäsittelylaitteista, kuten liitteessä I on kuvattu.

6) ’Yleisillä testimenettelyillä’ EKP:n täsmentämiä testimenettelyjä, joita kansallisten keskuspankkien on sovellettava testatakseen setelinkäsittelylaitetyyppejä.

– –

11) ’Huonokuntoisilla seteleillä’ euroseteleitä, jotka on arvioitu kiertoon kelpaamattomiksi sen jälkeen, kun niiden kunto on tarkastettu 6 artiklassa tarkoitetulla tavalla.

– –”

9 Päätöksen EKP/2010/14 3 artiklan, jonka otsikkona on ”Yleiset periaatteet”, 1 ja 3–5 kohdassa säädetään seuraavaa:

”1. Rahaa käsittelevien laitosten velvollisuus tarkastaa eurosetelien aitous ja kunto pannaan täytäntöön tässä päätöksessä määrättyjen menettelyjen mukaisesti.

– –

3. Aitous ja kunto tarkastetaan joko setelinkäsittelylaitteella, jonka tyyppi on läpäissyt kansallisen keskuspankin testauksen, tai manuaalisesti koulutetun henkilökunnan toimesta.

4. Eurosetelit voidaan palauttaa kiertoon asiakkaiden käyttämien laitteiden tai käteisautomaattien välityksellä ainoastaan, jos niiden aitous ja kunto on tarkastettu sellaisella setelinkäsittelylaitteella, jonka tyyppi on läpäissyt kansallisen keskuspankin testauksen, ja jos ne

on luokiteltu aidoiksi ja hyväkuntoisiksi. Tätä vaatimusta ei kuitenkaan sovelleta euroseteleihin, jotka kansallinen keskuspankki tai toinen rahaa käsittelevä laitos, joka on jo tarkastanut eurosetelien aitouden ja kunnon tällä tavoin, on suoraan toimittanut rahaa käsittelevälle laitokselle.

5. Rahaa käsittelevät laitokset voivat ottaa käyttöön setelien aitouden ja kunnon tarkastamiseen käytettäviä, henkilökunnan käyttämiä laitteita – – ainoastaan, jos ne ovat läpäisseet kansallisen keskuspankin testauksen ja 9 artiklan 2 kohdan mukaisesti sisällytetty EKP:n verkkosivuilla olevaan luetteloon. Laitteita käytetään ainoastaan eurosetelien nimellisarvoihin ja -sarjoihin, jotka sisältyvät EKP:n verkkosivuilla olevaan, vastaavia laitteita koskevaan luetteloon testauksen läpäisseillä tehtaan standardiasetuksilla kaikki niiden päivitykset mukaan lukien, elleivät kansallinen keskuspankki ja rahaa käsittelevä laitos ole sopineet tiukemmista asetuksista."

10 Päätöksen EKP/2010/14 6 artiklan, jonka otsikkona on "Huonokuntoisten eurosetelien havaitseminen", 2 ja 3 kohdassa säädetään seuraavaa:

"2. Automatisoitu kuntotarkastus tehdään setelinkäsittelylaitteella, joka on läpäissyt testauksen EKP:n verkkosivuilla julkaistavien ja ajoittain muutettavien vähimmäisvaatimusten mukaisesti.

3. Kansallinen keskuspankki voi EKP:lle ilmoitettuaan päättää yhtä tai useampaa eurosetelien nimellisarvoa tai sarjaa koskevista tiukemmista vaatimuksista, mikäli se on perusteltua esimerkiksi kierrossa olevien eurosetelien laadun heikkenemisen vuoksi kyseisessä jäsenvaltiossa. Nämä tiukemmat vaatimukset julkaistaan kyseisen kansallisen keskuspankin verkkosivuilla."

11 Mainitun päätöksen 9 artiklassa, jonka otsikko on "Setelinkäsittelylaitteita koskevat eurojärjestelmän yhteiset testausmenetelmät", säädetään seuraavaa:

"1. Kansalliset keskuspankit testaavat setelinkäsittelylaitteiden tyypit yhteisiä testausmenetelmiä noudattaen.

2. Testauksen läpäisseet setelinkäsittelylaitteiden tyypit sisällytetään 3 kohdassa tarkoitetulla tavalla EKP:n verkkosivuilla olevaan luetteloon niin kauan kuin testitulokset ovat voimassa. Jos tietyntyyppinen setelinkäsittelylaite menettää tänä aikana kykynsä havaita kaikki eurojärjestelmän tiedossa olevat väärät eurosetelit, tyyppi poistetaan luettelosta EKP:n täsmentämän menettelyn mukaisesti.

3. Kun setelinkäsittelylaitteen tyyppi on läpäissyt testauksen, testitulokset ovat voimassa koko euroalueella vuoden ajan sen kuukauden päättymisestä lukien, jona testaus suoritettiin edellyttäen, että setelinkäsittelylaitteen tyyppi säilyttää kyvyn havaita kaikki eurojärjestelmän tiedossa olevat väärät eurosetelit kyseisen ajanjakson ajan.

4. Eurojärjestelmä ei ole vastuussa siitä, että testauksen läpäissyt tietyntyyppinen setelinkäsittelylaite ei pysty luokittelemaan ja käsittelemään euroseteleitä liitteissä IIa ja IIb kuvatulla tavalla."

12 Päätöksen 10 artiklassa, jonka otsikko on "Eurojärjestelmän valvontatoimenpiteet ja korjaustoimenpiteet", säädetään seuraavaa:

"1. Jollei kansallisen oikeuden vaatimuksista muuta johdu, kansallisilla keskuspankeilla on oikeus i) tehdä tarkastuksia paikan päällä, myös ilmoittamatta, rahaa käsittelevien laitosten tiloissa

valvoakseen niiden setelinkäsittelylaitteita ja erityisesti laitteiden kykyä tarkastaa aitous ja kunto ja yhdistää mahdollisesti väärät eurosetelit ja sellaiset eurosetelit, jotka eivät ole selvästi oikeita, tilinhaltijaan ja ii) tarkastaa setelinkäsittelylaitteiden käyttöä ja valvontaa, tarkastettujen eurosetelien käsittelyä sekä manuaalista aitous- ja kuntotarkastusta ohjaavat prosessit.

– –

3. Jos kansallinen keskuspankki havaitsee, että rahaa käsittelevä laitos ei ole noudattanut tämän päätöksen säännöksiä, sen tulee vaatia, että rahaa käsittelevä laitos ottaa käyttöön korjaavat toimenpiteet määrätyn ajan kuluessa. Vaatimuksen esittänyt kansallinen keskuspankki voi EKP:n puolesta kieltää rahaa käsittelevää laitosta palauttamasta kiertoon kyseisen sarjan tietyn nimellisarvon tai tiettyjen nimellisarvojen määräisiä euroseteleitä, kunnes päätöksen säännösten noudattamatta jättäminen on korjattu. Jos päätöksen säännösten noudattamatta jättäminen johtuu siitä, että tietyntyyppinen setelinkäsittelylaite ei toimi asianmukaisesti, mainittu laite voidaan tämän johdosta poistaa 9 artiklan 2 kohdassa tarkoitetusta luettelosta.

4. Määräysten noudattamatta jättämiseksi katsotaan se, että rahaa käsittelevä laitos ei tee tarkastuksen yhteydessä yhteistyötä kansallisen keskuspankin kanssa."

Päätös EKP/2012/19

13 Päätöksen EKP/2012/19 johdanto-osan kolmannessa perustelukappaleessa todetaan seuraavaa:

"Eurosetelien automatisoitua kuntotarkast[usta] koskevat vähimmäisvaatimukset, jotka on vahvistettu päätöksen EKP/2010/14 liitteessä IIIa, koskevat setelinkäsittelylaitteiden toimintoja. Tästä syystä ne koskevat ainoastaan setelinkäsittelylaitteiden valmistajia, eivätkä vaikuta päätöksessä EKP/2010/14 vahvistettuihin setelien aitouden ja kunnon tarkastusmenettelyihin, joita rahaa käsittelevien laitosten tulee noudattaa. Koska vähimmäisvaatimukset automatisoidulle kuntotarkastukselle jäävät päätöksen EKP/2010/14 soveltamisalan ulkopuolelle, ne tulisi sisällyttää setelinkäsittelylaitteita, tiedonkeruuta ja seurantaa koskeviin sääntöihin ja menettelyihin."

Automatisoitua kuntotarkastusta koskevat vähimmäisvaatimukset

14 Päätöksen EKP/2010/14 6 artiklassa, sellaisena kuin se oli alkuperäisessä muodossaan, viitattiin sen liitteeseen IIIa, jonka otsikko oli "Vähimmäisvaatimukset eurosetelien automatisoidulle kuntotarkastukselle". Tämä liite kumottiin päätöksellä EKP/2012/19. Mainitun päätöksen voimaantulon jälkeen nämä automatisoitua kuntotarkastusta koskevat vähimmäisvaatimukset julkaistiin EKP:n verkkosivuilla päätöksen EKP/2010/14 6 artiklan 2 kohdan mukaisesti. Näissä automatisoitua kuntotarkastusta koskevissa vähimmäisvaatimuksissa, sellaisina kuin niitä sovelletaan pääasiaan, määrättiin muun muassa seuraavaa:

"Setelinkäsittelylaitteiden suorittamissa setelien kuntoa koskevissa tarkastuksissa 5 % on hyväksyttävä sietoraja. Laitteet saavat siten luokitella virheellisesti ja lajitella hyväkuntoisiksi korkeintaan viisi prosenttia niistä euroseteleistä, jotka eivät täytä kuntokriteereitä."

Suuntaviivat EKP/2010/NP16

15 Setelinkäsittelylaitteiden testausta, tiedonkeruuta ja seurantaa koskevista säännöistä ja menettelyistä 16.9.2010 annetut Euroopan keskuspankin suuntaviivat EKP/2010/NP16, sellaisina kuin ne ovat muutettuina 7.9.2012 annetuilla Euroopan keskuspankin suuntaviivoilla EKP/2012/NP20 (jäljempänä suuntaviivat EKP/2010/NP16), ovat luottamuksellinen asiakirja, joka on ainoastaan EKP:n ja kansallisten keskuspankkien saatavilla. Unionin tuomioistuimen istunnossa esittämästä pyynnöstä EKP liitti asiakirja-aineistoon suuntaviivoista EKP/2010/NP16 version, joka ei ole luottamuksellinen.

16 Suuntaviivojen EKP/2010/NP16 2 artiklan, jonka otsikko on ”Setelinkäsittelylaitteiden testaus”, 1 ja 4 kohdassa määrätään seuraavaa:

”1. Kansalliset keskuspankit suorittavat valmistajien pyynnöstä setelinkäsittelylaitteiden tyyppien varmennustestejä ennen kuin rahaa käsittelevät laitokset asentavat ne ja niiden asentamisen yhteydessä – –

– –

4. Kansalliset keskuspankit suorittavat varmennustestit, vuotuiset testit, uudet testit – – liitteessä I vahvistetun yhteisen testausmenettelyn mukaisesti.”

17 Näiden suuntaviivojen 2 a artiklassa, jonka otsikko on ”Vähimmäisvaatimukset automatisoidulle kuntotarkastukselle”, määrätään seuraavaa:

”Eurojärjestelmä määrittelee päätöksen EKP/2010/14 6 artiklassa tarkoitetut setelinkäsittelylaitteilla tehtävälle automatisoidulle kuntotarkastukselle asetettavat vähimmäisvaatimukset, jotka esitetään näiden suuntaviivojen liitteessä IV ja julkaistaan EKP:n verkkosivuilla.”

18 Suuntaviivojen liitteessä I olevassa 3.1.1 kohdassa määrätään seuraavaa:

”Kuntotarkastus on suoritettava käyttäen uusinta testausjärjestelmää. – – Kuntotarkastukseen käytettävä testauslaitteisto koostuu euroseteleistä, joissa on liitteessä IV määritellyn kaltaisia puutteita. – –”

19 Suuntaviivojen EKP/2010/NP16 liitteessä IV määrätään seuraavaa:

”Tässä liitteessä asetetaan vähimmäisvaatimukset setelinkäsittelylaitteilla suoritettavalle eurosetelien automatisoidulle kuntotarkastukselle.

Kuntotarkastuksessa katsotaan huonokuntoisiksi sellaiset eurosetelit, jotka eivät jonkin puutteellisuuden vuoksi täytä jäljempänä esitettäviä vaatimuksia.

Setelinkäsittelylaitteiden suorittamissa eurosetelien kuntoa koskevissa tarkastuksissa 5 prosenttia on hyväksyttävä sietoraja. Laitteet saavat siten luokitella virheellisesti ja lajitella hyväkuntoisiksi korkeintaan viisi prosenttia niistä euroseteleistä, jotka eivät täytä kuntokriteereitä.”

Pääasia ja ennakkoratkaisukysymykset

20 Liettuan keskuspankin virkahenkilöt tekivät 18.12.2018 tarkastuksen Panevėžysissä (Liettua) sijaitsevassa Brink's Lithuanian sivuliikkeessä. Tämän tarkastuksen aikana nämä virkahenkilöt tarkastivat, täyttivätkö kyseisessä sivuliikkeessä käytetyt setelinkäsittelylaitteet kiertoon palautettavaksi tarkoitetun rahan käsittelyä koskevat vaatimukset. He testasivat erityisesti näiden laitteiden kykyä tarkastaa eurosetelien aitous ja kunto. Nämä testit osoittivat, että yksi käsittelylaitteista oli lajitellut 18,26 prosenttia testipakettiin kuuluvista huonokuntoisista euroseteleistä kiertoon kelpaaviksi. Toisen laitteen osalta tämä osuus oli 13,91 prosenttia. Nämä tulokset on esitetty tarkastuskertomuksessa, jossa todetaan, että kyseiset laitteet olivat kuitenkin mallia, joka on läpäissyt testauksen ja sisällytetty EKP:n verkkosivuilla olevaan luetteloon.

21 Todettuaan, että Brink's Lithuania ei ollut noudattanut automatisoitua kuntotarkastusta koskevia vähimmäisvaatimuksia, joiden mukaan eurosetelien kuntotarkastuksen sietoraja ei saa ylittää viittä prosenttia, Liettuan keskuspankin käteisosaston johtaja määräsi 28.2.2019 tekemällään päätöksellä kyseisen yhtiön toteuttamaan tarvittavat toimenpiteet tämän noudattamatta jättämisen lopettamiseksi viiden työpäivän kuluessa.

22 Kyseisen päätöksen sanamuodon mukaan setelinkäsittelylaitteiden kyky tarkastaa eurosetelien aitous ja kunto riippuu paitsi niiden valmistajista myös niiden käyttäjistä eli rahaa käsittelevistä laitoksista ja erityisesti näiden käyttäjien suorittamasta laitteiden huollosta. Pelkästään sitä, että laitteita käytetään tehtaan standardiasetuksilla, kuten päätöksen EKP/2010/14 3 artiklan 5 kohdassa edellytetään, ei voida pitää todisteena siitä, että kyseinen laitos olisi täyttänyt velvoitteensa. Ainoastaan rahaa käsittelevän laitoksen tiloissa tehtävillä tarkastuksilla voidaan selvittää, onko setelinkäsittelylaitteiden asianmukainen käyttö ja huolto varmistettu, noudatetaanko rahan käsittelyyn sovellettavia vaatimuksia asianmukaisesti ja onko näiden laitteiden testaamiseksi toteutettu tarvittavat menettelyt.

23 Kantaja pyysi 29.3.2019 EKP:tä täsmentämään, koskeeko automatisoitua kuntotarkastusta koskevien vähimmäisvaatimusten noudattamisvelvollisuus rahaa käsitteleviä laitoksia vai koskeeko se ainoastaan valmistajia, jotka haluavat, että niiden laitteet sisällytetään testauksen läpäisseiden laitteiden luetteloon.

24 EKP vastasi tähän pyyntöön 17.4.2019 ja ilmoitti, että automatisoitua kuntotarkastusta koskevat vähimmäisvaatimukset on tarkoitettu setelinkäsittelylaitteiden valmistajille. Sitä vastoin rahaa käsittelevillä laitoksilla on ainoastaan velvollisuus – kun ne päättävät toteuttaa setelien väärennösten ja kunnon automatisoidun tarkastuksen – käyttää nämä automatisoitua kuntotarkastusta koskevat vähimmäisvaatimukset täyttäviä setelinkäsittelylaitteita tehtaan standardiasetuksilla ilman, että niiden olisi itse varmistettava, että nämä laitteet ovat mainittujen vaatimusten mukaisia.

25 Vilniaus apygardos administracinis teismasin (Vilnan alueellinen hallintotuomioistuin, Liettua) hylättyä Brink's Lithuanian kanteen, jossa vaadittiin 28.2.2019 tehdyn päätöksen kumoamista, Brink's Lithuania valitti Lietuvos vyriausiasis administracinis teismasiin (Liettuan ylin hallintotuomioistuin), joka on nyt käsiteltävässä asiassa ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin.

26 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin toteaa pääasiassa olevan selvää, että Brink's Lithuaniaa on rahankuljetusyrityksenä pidettävä päätöksen EKP/2010/14 2 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuna rahaa käsittelevänä laitoksena. Se on kuitenkin epävarma tämän päätöksen 6 artiklan 2 kohdan tulkinnasta ja pätevyydestä.

27 Se katsoo ensinnäkin, että kyseisen säännöksen sanamuodon tietyistä osista ilmenee, että eurosetelien automatisoitu kuntotarkastus on suoritettava automatisoitua kuntotarkastusta koskevia vähimmäisvaatimuksia noudattaen, mikä merkitsisi sitä, että tämän kuntotarkastusta koskevien vähimmäisvaatimusten noudattamisvelvollisuuden nojalla laitosten on varmistettava, että tämä tarkastus suoritetaan näitä vaatimuksia noudattaen, ja tarvittaessa ryhdyttävä omasta aloitteestaan tätä varten tarvittaviin toimenpiteisiin. Tätä tulkintaa tukee kyseisen päätöksen tavoite, joka on eurosetelien pitäminen hyvässä kunnossa, koska tämän tavoitteen toteutumista ei voida taata turvautumalla tiettyihin setelinkäsittelylaitteisiin tehtaan standardiasetuksilla, kuten kyseisessä päätöksessä edellytetään.

28 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin katsoo kuitenkin, että päätöksen EKP/2010/14 6 artiklan 2 kohdan tulkitseminen siten, että siinä velvoitetaan rahaa käsittelevät laitokset varmistamaan, että automatisoidussa kuntotarkastuksessa noudatetaan automaattista kuntotarkastusta koskevia vähimmäisvaatimuksia, voisi olla ristiriidassa saman päätöksen 3 artiklan 5 kohdan kanssa; tämän kohdan mukaan rahaa käsittelevien laitosten on käytettävä laitettaan tehtaan standardiasetuksilla. Jos mainittujen laitosten olisi huolehdittava siitä, että automatisoitu tarkastus suoritetaan mainittujen vaatimusten mukaisesti, tämä merkitsisi sitä, että laitteen vikaantuessa ne voisivat käyttää muita kuin tehtaan standardiasetuksia. Tällainen tulkinta johtaisi lisäksi oikeudelliseen epävarmuuteen, sillä kyseisten laitosten olisi vaikea määrittää, miten ne voisivat täyttää tämän velvoitteen. Lopuksi ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin huomauttaa, että tällainen tulkinta olisi vastoin päätöksen EKP/2012/19 johdanto-osan kolmatta perustelukappaletta, jossa todetaan, että automatisoitua kuntotarkastusta koskevat vähimmäisvaatimukset koskevat ainoastaan setelinkäsittelylaitteiden valmistajia eivätkä vaikuta automatisoituja kuntotarkastuksia koskeviin menettelyihin, joita rahaa käsittelevien laitosten tulee noudattaa.

29 Toiseksi ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin toteaa, että vaikka päätöksen EKP/2010/14 6 artiklan 2 kohtaa olisi tulkittava siten, ettei siinä aseteta rahaa käsitteleville laitoksille velvoitetta testata setelinkäsittelylaitteensa automatisoitua kuntotarkastusta koskevien vähimmäisvaatimusten mukaisesti, tämä ei välttämättä sulje pois sitä, että jäsenvaltiot voivat Euroopan unionin määrittelemän sääntelykehyksen ulkopuolella asettaa tällaisen velvollisuuden.

30 Kolmanneksi siinä tapauksessa, että rahaa käsittelevien laitosten on noudatettava automatisoitua kuntotarkastusta koskevia vähimmäisvaatimuksia, ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin toteaa, että päätöksen EKP/2010/14 6 artiklan 2 kohdan mukaan nämä vaatimukset julkaistaan vain EKP:n verkkosivuilla ja niitä voidaan muuttaa ajoittain. Ennakkoratkaisua pyytäneen tuomioistuimen mukaan on selvitettävä, voidaanko silloin, kun kyseisiä vaatimuksia ei ole julkaistu Euroopan unionin virallisessa lehdessä, katsoa niiden olevan sitovia ja muodostavan perustan rahaa käsittelevälle laitokselle osoitettavan määräyksen antamiselle, ja onko päätöksen EKP/2010/14 6 artiklan 2 kohta näistä syistä yhteensopiva oikeusvarmuuden periaatteen ja SEUT 297 artiklan 2 kohdan kanssa ja näin ollen pätevä.

31 Tässä tilanteessa Lietuvos vyriausiasis administracinis teismas on päättänyt lykätä asian käsittelyä ja esittää unionin tuomioistuimelle seuraavat ennakkoratkaisukysymykset:

”1) Onko päätöksen EKP/2010/14 6 artiklan 2 kohtaa tulkittava siten, että rahaa käsittelevän laitoksen, joka tekee eurosetelien automatisoitua kuntotarkastusta, on noudatettava kyseisessä säännöksessä tarkoitettuja [automatisoitua kuntotarkastusta koskevia] vähimmäisvaatimuksia?

2) Jos päätöksen EKP/2010/14 6 artiklan 2 kohdan mukaan siinä tarkoitettuja [automatisoitua kuntotarkastusta koskevia] vähimmäisvaatimuksia voidaan soveltaa ainoastaan setelinkäsittelylaitteiden valmistajiin (muttei rahaa käsitteleviin laitoksiin), onko päätöksen EKP/2010/14 6 artiklan 2 kohtaa, luettuna yhdessä sen 3 artiklan 5 kohdan kanssa, tulkittava siten, että se on esteenä kansalliselle säännökselle, jonka mukaan velvoitetta noudattaa näitä vähimmäisvaatimuksia sovelletaan rahaa käsittelevään laitokseen?

3) Ovatko setelinkäsittelylaitteilla tehtävää eurosetelien [automatisoitua kuntotarkastusta koskevat vähimmäisvaatimukset] – kun otetaan huomioon, että ne julkaistaan EKP:n verkkosivuilla – oikeusvarmuuden periaatteen ja SEUT 297 artiklan 2 kohdan mukaisia, ja sitovatko ne rahaa käsitteleviä laitoksia ja voidaanko niihin vedota viimeksi mainittuihin nähden?

4) Onko päätöksen EKP/2010/14 6 artiklan 2 kohta siltä osin kuin siinä säädetään, että eurosetelien [automatisoitua kuntotarkastusta koskevat vähimmäisvaatimukset] julkaistaan EKP:n verkkosivuilla ja niitä muutetaan ajoittain, oikeusvarmuuden periaatteen ja SEUT 297 artiklan 2 kohdan vastainen ja näin ollen pätemätön?"

Ennakkoratkaisukysymysten tarkastelu

Ensimmäinen kysymys

32 Ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin kysyy ensimmäisellä kysymyksellään, onko päätöksen EKP/2010/14 6 artiklan 2 kohtaa tulkittava siten, että rahaa käsittelevän laitoksen, joka suorittaa eurosetelien automatisoidun kuntotarkastuksen, on noudatettava automatisoitua kuntotarkastusta koskevia vähimmäisvaatimuksia.

33 Aluksi on huomautettava, että kuten päätöksen EKP/2010/14 1 artiklasta ilmenee, kyseisellä päätöksellä pannaan täytäntöön asetuksen N:o 1338/2001 6 artiklan 1 kohta, jossa vahvistetaan periaate euromääräisten setelien ja metallirahojen aitouden tarkastamisesta rahanväärennyksen torjumiseksi ja velvoitetaan tässä tarkoituksessa laitokset, jotka osallistuvat ammattimaisesti setelien käsittelyyn ja levittämiseen – rahaa käsittelevät laitokset mukaan lukien –, huolehtimaan väärennösten havaitsemisesta EKP:n määrittelemien menettelyjen mukaisesti, poistamaan liikkeestä kaikki vastaanottamansa eurosetelit, joiden ne tietävät olevan vääriä tai joita niillä on riittävää aihetta epäillä vääriksi, ja toimittamaan ne viipymättä toimivaltaisille kansallisille viranomaisille.

34 EKP teki asetuksen N:o 1338/2001 6 artiklan 1 kohdan perusteella päätöksen EKP/2010/14, jolla pyritään sen johdanto-osan toisen perustelukappaleen mukaan suojaamaan euroseteleiden luotettavuutta ja mahdollistamaan väärennösten asianmukainen havaitseminen pitämällä liikkeessä olevat eurosetelit hyvässä kunnossa, jotta voidaan varmistua siitä, että niiden aitous voidaan helposti ja luotettavasti tarkastaa.

35 Kuten julkisasiamies on korostanut ratkaisuehdotuksensa 62 kohdassa, lainsäädäntökehys, joka on vahvistettu muun muassa päätöksessä EKP/2010/14 sen varmistamiseksi, että vain hyväkuntoisia euroseteleitä palautetaan kiertoon, perustuu pääasiassa kolmeen pääpilariin, joita ovat ensinnäkin sellaisten setelinkäsittelylaitteiden valmistus ja konfigurointi, jotka ovat automatisoitua kuntotarkastusta koskevien vähimmäisvaatimusten mukaisia ja jotka läpäistyään kansallisen keskuspankin valmistajan pyynnöstä suorittaman testauksen sisällytetään tyypeittäin

EKP:n verkkosivuilla olevaan luetteloon, toiseksi velvollisuuksien asettaminen rahaa käsitteleville laitoksille erityisesti eurosetelien automatisoidun kuntotarkastuksen osalta ja lopuksi seuranta- ja valvontavaltuuksien antaminen kansallisille keskuspankeille sen varmistamiseksi, että asianomaiset tahot noudattavat velvollisuuksiaan.

36 Rahaa käsittelevien laitosten velvollisuuksiin kuuluu kyseisen päätöksen 3 artiklan 1 kohdassa asetettu velvollisuus tarkastaa eurosetelien aitous ja kunto kyseisessä päätöksessä säädettyjen menettelyjen mukaisesti.

37 Mainitun päätöksen 3 artiklan 3 kohdassa säädetään tältä osin, että rahaa käsittelevät laitokset voivat täyttää kyseisen eurosetelien aitouden ja kunnon tarkastamista koskevan velvollisuuden joko ottamalla käyttöön koulutetun henkilökunnan toimesta suoritettavan manuaalisen menettelyn tai automatisoidun tarkastusmenettelyn setelinkäsittelylaitteella, jonka tyyppi on läpäissyt kansallisen keskuspankin testauksen. Saman päätöksen 3 artiklan 4 kohdan mukaan eurosetelien automatisoitu tarkastusmenettely on kuitenkin pakollinen niiden eurosetelien osalta, jotka on tarkoitus palauttaa kiertoon asiakkaiden käyttämien laitteiden tai käteisautomaattien välityksellä, paitsi jos kansallinen keskuspankki tai toinen rahaa käsittelevä laitos, joka on jo tarkastanut eurosetelien aitouden ja kunnon tällä tavoin, on suoraan toimittanut kyseiset setelit rahaa käsittelevälle laitokselle.

38 Siltä osin kuin on erityisesti kyse tämän automatisoidun tarkastuksen suorittamistavoista, päätöksen EKP/2010/14 6 artiklan 2 kohdassa säädetään, että tällainen tarkastus ”tehdään setelinkäsittelylaitteella, joka on läpäissyt testauksen EKP:n verkkosivuilla julkaistavien ja ajoittain muutettavien vähimmäisvaatimusten mukaisesti”. Tässä säännöksessä ei kuitenkaan täsmennetä, onko laitosten, jotka osallistuvat setelien käsittelyyn ja levittämiseen, noudatettava siinä tarkoitettuja vähimmäisvaatimuksia, vai velvoittavatko vaatimukset ainoastaan valmistajia, jotka haluavat, että niiden laitteet sisällytetään testauksen läpäisseiden laitteiden luetteloon.

39 Vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan unionin oikeuden säännöksen tulkitsemiseksi on otettava huomioon paitsi sen sanamuoto myös asiayhteys, johon se kuuluu, ja sillä säännöstöllä tavoitellut päämäärät, jonka osa säännös on (ks. vastaavasti mm. tuomio 22.12.2022, Les Entreprises du Médicament, C-20/22, EU:C:2022:1028, 18 kohta oikeuskäytäntöviittauksineen).

40 Nyt käsiteltävässä asiassa on todettava päätöksen EKP/2010/14 6 artiklan 2 kohdan sanamuodosta, että tietyissä kieliversioissa tämän sanamuodon kieliopillinen rakenne voi viitata siihen, että ilmaisu ”vähimmäisvaatimusten mukaisesti” viittaa verbiin ”tehdään” ja että sillä siis pyritään täsmentämään suoritettavan tarkastuksen luonnetta.

41 Kuten julkisasiamies on ratkaisuehdotuksensa 45 kohdassa ja alaviitteessä 15 todennut, muissa kieliversioissa, kuten espanjan-, englannin-, ranskan-, italian- ja portugalinkielisissä versioissa, tämän sanamuodon rakenne tukee kuitenkin pikemminkin vastakkaista tulkintaa, jonka mukaan tämä ilmaisu viittaa testeihin, jotka setelinkäsittelylaitteiden on läpäistävä ennen kuin rahaa käsittelevät laitokset voivat käyttää niitä täyttääkseen päätöksen EKP/2010/14 mukaiset velvollisuutensa, kun nämä laitokset ovat velvollisia käyttämään tai ovat päättäneet käyttää eurosetelien aitouden ja kunnon automatisoitua tarkastusta.

42 On kuitenkin huomautettava, että vakiintuneen oikeuskäytännön mukaan unionin oikeuden säännöksen jossakin kieliversiossa käytettyä ilmaisua tai kieliopillista rakennetta ei voida käyttää tämän säännöksen ainoana tulkintaperusteena eikä sille voida antaa tältä osin etusijaa muihin kieliversioihin nähden (ks. vastaavasti tuomio 26.1.2021, Hessischer Rundfunk, C-422/19 ja C-423/19, EU:C:2021:63, 65 kohta).

43 Kyseessä olevasta kieliversiosta riippumatta on sitä vastoin todettava, että päätöksen EKP/2010/14 6 artiklan 2 kohdan tulkitseminen siten, että ilmaisu ”vähimmäisvaatimusten mukaisesti” liittyisi suoritettuun automatisoituun kuntotarkastukseen, veisi suurelta osin niin ikään kyseisessä säännöksessä käytetyltä ilmaisulta ”läpäissyt testauksen” tehokkaan vaikutuksen, sillä siinä ei enää täsmennettäisi, minkä vaatimusten osalta setelinkäsittelylaitteiden on läpäistävä testaus.

44 Näin ollen on katsottava, että päätöksen EKP/2010/14 6 artiklan 2 kohdan sanamuodolla pyritään pikemminkin osoittamaan, että kyseisessä säännöksessä tarkoitettuja vähimmäisvaatimuksia ei sovelleta rahaa käsittelevien laitosten toimintansa yhteydessä suorittamaan automatisoituun kuntotarkastukseen, vaan testauksiin, jotka setelinkäsittelylaitteiden on läpäistävä ennen kuin rahaa käsittelevät laitokset voivat käyttää niitä.

45 Tällaista tulkintaa tukevat lisäksi sekä asiayhteys, johon päätöksen EKP/2010/14 6 artiklan 2 kohta kuuluu, että tällä säännöksellä tavoitellut päämäärät.

46 Yhtäältä kyseisen säännöksen asiayhteydestä on todettava, että tämän päätöksen 3 artiklan 3–5 kohdasta ilmenee, että automatisoidun kuntotarkastuksen tapauksessa rahaa käsittelevien laitosten on käytettävä setelinkäsittelylaitteita, jotka ovat läpäisseet kansallisen keskuspankin testauksen kyseisen päätöksen 6 artiklan 2 kohdassa tarkoitettujen EKP:n vähimmäisvaatimusten mukaisesti, ja että kyseisiä laitteita käytetään ainoastaan eurosetelien nimellisarvoihin ja -sarjoihin, jotka sisältyvät EKP:n verkkosivuilla olevaan luetteloon, tehtaan standardiasetuksilla kaikki niiden päivitykset mukaan lukien. Jos EKP:n tarkoituksena olisi ollut velvoittaa rahaa käsittelevät laitokset huolehtimaan siitä, että automatisoitu kuntotarkastus suoritetaan mainittujen vähimmäisvaatimusten mukaisesti, ei olisi ollut tarpeen säätää, että nämä voivat käyttää tätä tarkoitusta varten ainoastaan tietyt testaukset läpäisseitä setelinkäsittelylaitteita, eikä myöskään täsmentää, millä edellytyksillä näitä laitteita on käytettävä tällaisen tarkastuksen suorittamiseen. Tällaiset vaatimukset merkitsevät päinvastoin sitä, että näiden laitteiden käyttöä pidetään päätöksessä EKP/2010/14 keinona, jolla rahaa käsittelevät laitokset täyttävät automatisoidun kuntotarkastuksen tapauksessa velvollisuutensa taata setelien kunto.

47 Toisaalta päätöksen EKP/2010/14 6 artiklan 2 kohdan tavoitteista on todettava, että – kuten julkisasiamies on korostanut ratkaisuehdotuksensa 48–50 kohdassa – ennen kuin päätöksen EKP/2010/14 6 artiklaa muutettiin päätöksellä EKP/2012/19, siinä säädettiin, että eurosetelien kuntotarkastus suoritetaan kyseisen päätöksen liitteissä IIIa ja IIIb kuvattujen vähimmäisvaatimusten mukaisesti. Sen liitteessä IIIa asetettiin erityisesti ”vähimmäisvaatimukset eurosetelien automatisoidulle kuntotarkastukselle setelinkäsittelylaitteilla”, kun taas liitteessä IIIb vahvistettiin ”vähimmäisvaatimukset koulutetun henkilökunnan suorittamalle eurosetelien manuaaliselle kuntotarkastukselle”. Kuten päätöksen EKP/2012/19 johdanto-osan kolmannesta perustelukappaleesta kuitenkin ilmenee, kyseisellä päätöksellä kumottiin päätöksen EKP/2010/14 liite IIIa nimenomaisena tarkoituksena sisällyttää euroseteleiden automatisoitua kuntotarkastusta koskevat vähimmäisvaatimukset, jotka eivät vielä kuuluneet päätöksen EKP/2010/14 soveltamisalaan, setelinkäsittelylaitteita, tiedonkeruuta ja seurantaa koskeviin

sääntöihin ja menettelyihin. Samanaikaisesti viittaus näihin vaatimuksiin sisällytettiin suuntaviivoihin EKP/2010/NP16, joissa vahvistetaan setelinkäsittelylaitteiden tyyppien testausta koskevat säännöt ja menettelyt. Tämän jälkeen näiden suuntaviivojen 2 artiklan 1 ja 4 kohdasta, luettuna yhdessä suuntaviivojen 2 a artiklan, suuntaviivojen liitteessä I olevan 3.1.1 kohdan ja liitteen IV kanssa, seuraa, että kyseisiä vaatimuksia sovelletaan tällaisten laitteiden tyyppien testauksiin.

48 Lisäksi päätöksen EKP/2012/19 johdanto-osan kolmannessa perustelukappaleessa todetaan yksiselitteisesti, että eurosetelien automatisoitua kuntotarkastusta koskevat vähimmäisvaatimukset ”koskevat ainoastaan setelinkäsittelylaitteiden valmistajia, eivätkä vaikuta päätöksessä EKP/2010/14 vahvistettuihin setelien aitouden ja kunnon tarkastusmenettelyihin, joita rahaa käsittelevien laitosten tulee noudattaa”.

49 Näin ollen päätöksestä EKP/2012/19 ilmenee, että päätöksen EKP/2010/14 6 artiklan 2 kohtaa on muutettu sen selventämiseksi, että kyseisessä säännöksessä tarkoitettuja vähimmäisvaatimuksia sovelletaan yksinomaan valmistajien setelinkäsittelylaitteiden tyypeille suorittamiin testauksiin.

50 Tästä seuraa, että päätöksen EKP/2010/14 6 artiklan 2 kohdassa ei velvoiteta rahaa käsittelevää laitosta, joka suorittaa euroseteleiden automatisoitua kuntotarkastusta, huolehtimaan itse siitä, että automatisoidussa tarkastuksessa noudatetaan kyseisessä säännöksessä tarkoitettuja vähimmäisvaatimuksia. Sitä vastoin valmistajien on noudatettava tällaisia vaatimuksia, jos ne haluavat, että niiden valmistama laitemalli kirjataan EKP:n verkkosivustolle laitteena, jonka avulla voidaan tarkastaa tietyn nimellisarvon määräisten ja tietyn sarjan setelien laatu ja aitous.

51 On kuitenkin todettava, että – kuten julkisasiamies on korostanut ratkaisuehdotuksensa 66–68 kohdassa – mainittujen laitosten on silti noudatettava niille päätöksessä EKP/2010/14 asetettuja velvollisuuksia ja erityisesti sen 3 artiklan 1 kohdassa ja 10 artiklan 1 kohdassa asetettuja velvollisuuksia suorittaa automatisoituja kuntotarkastuksia ja ottaa käyttöön käyttämiensä setelinkäsittelylaitteiden tarkastusmenettelyjä.

52 Nämä velvollisuudet merkitsevät väistämättä sitä, että kyseiset laitokset ovat velvollisia käyttämään setelinkäsittelylaitteita, jotka kykenevät suorittamaan nämä tarkastukset ja erityisesti havaitsemaan huonokuntoiset tai vahingoittuneet eurosetelit, mikä edellyttää sen varmistamista, että käytetyt laitteet ovat eurosetelien laadun tarkastamiseen soveltuvassa toiminta-, kunnossapito- ja säätötilassa. Muussa tapauksessa mainitut laitokset jättäisivät noudattamatta niille asetuksen N:o 1338/2001 6 artiklan 1 kohdassa asetettua yleisempää velvollisuutta osallistua rahanvääreennyksen torjuntaan.

53 Näin ollen rahaa käsittelevä laitos, jonka setelinkäsittelylaitteet eivät noudata automatisoitua kuntotarkastusta koskevissa vähimmäisvaatimuksissa edellytettyä viiden prosentin sietorajaa, ei voi kieltäytyä noudattamasta määräystä, jonka kansallinen keskuspankki on osoittanut sille päätöksen EKP/2010/14 10 artiklan 3 kohdan nojalla sen toimitiloissa tehdyn tarkastuksen jälkeen ja jossa on määrätty rahaa käsittelevä laitos korjaamaan tämä tilanne.

54 Edellä esitetyn perusteella päätöksen EKP/2010/14 6 artiklan 2 kohtaa on tulkittava siten, että kyseisessä säännöksessä tarkoitettuja vähimmäisvaatimuksia ei sovelleta rahaa käsitteleviin laitoksiin, kun ne suorittavat eurosetelien automatisoitua kuntotarkastusta. Tämän päätöksen 3 artiklan 1 kohtaa ja 10 artiklan 1 kohtaa, luettuina yhdessä asetuksen N:o 1338/2001 6 artiklan 1 kohdan kanssa, on kuitenkin tulkittava siten, että mainittujen laitosten on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sellaisen tilanteen korjaamiseksi, jossa

kansallisen keskuspankin tekemässä tarkastuksessa on havaittu, että laitosten setelinkäsittelylaitteet eivät kykene havaitsemaan huonokuntoisia euroseteleitä viiden prosentin sietorajaa noudattaen.

Toinen kysymys

55 Toisella kysymyksellään ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin kysyy, onko siinä tapauksessa, että ensimmäiseen kysymykseen annetusta vastauksesta seuraa, että päätöksen EKP/2010/14 6 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuja vähimmäisvaatimuksia sovelletaan ainoastaan setelinkäsittelylaitteiden valmistajiin, kyseistä 6 artiklan 2 kohtaa, luettuna yhdessä mainitun päätöksen 3 artiklan 5 kohdan kanssa, tulkittava siten, että se on esteenä sille, että jäsenvaltio velvoittaa rahaa käsittelevät laitokset noudattamaan näitä vähimmäisvaatimuksia, kun ne suorittavat euroseteleiden automatisoitua kuntotarkastusta.

56 Tässä yhteydessä on huomautettava, että SEUT 133 artiklassa tarkoitetut toimenpiteet, jotka ovat tarpeen euron käytössä yhteisenä rahana, kuuluvat rahapolitiikan alaan, jolla unionilla on SEUT 3 artiklan 1 kohdan c alakohdan nojalla yksinomainen toimivalta. Kuten asetuksen N:o 1338/2001 johdanto-osan neljännestä perustelukappaleesta ilmenee, yhteiset säännöt ja menettelyt euron suojelemiseksi rahanväärennykseltä – näihin kuuluvat euroseteleiden ja -metallirahojen kuntotarkastusta koskevat säännöt ja menettelyt – ovat kyseisen valuutan käytön kannalta tarpeellisia toimenpiteitä.

57 Koska unionilla on näin ollen yksinomainen toimivalta seteleiden aitouden ja kunnon tarkastuksessa, jäsenvaltiot eivät voi antaa säännöksiä näillä aloilla ilman, että ne on valtuutettu tähän unionin oikeudessa. Päätöksessä EKP/2010/14 ei kuitenkaan anneta jäsenvaltioille minkäänlaista valtuutusta omasta aloitteestaan vaatia rahaa käsitteleviä laitoksia noudattamaan päätöksen EKP/2010/14 6 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuja EKP:n vähimmäisvaatimuksia, kun ne suorittavat euroseteleiden automatisoitua kuntotarkastusta.

58 On toki niin, että mainitun päätöksen 6 artiklan 3 kohdassa annetaan kansalliselle keskuspankille oikeus päättää yhtä tai useampaa eurosetelien nimellisarvoa tai sarjaa koskevista tiukemmista vaatimuksista. Tämä mahdollisuus rajoittuu kuitenkin, kuten ilmaisun ”tiukemmat vaatimukset” käytöstä ilmenee, niiden vaatimusten sisältöön, jotka laitteiden on täytettävä yhden tai useamman nimellisarvon tai sarjan käsittelemistä varten. Se ei näin ollen voi oikeuttaa kansallista keskuspankkia laajentamaan saman päätöksen 6 artiklan 2 kohdassa tarkoitettujen EKP:n vähimmäisvaatimusten henkilöllistä soveltamisalaa velvoittamalla rahaa käsittelevät laitokset huolehtimaan siitä, että mikäli automatisoitu kuntotarkastus toteutetaan päätöksen EKP/2010/14 6 artiklan 2 kohdassa tarkoitetulla setelinkäsittelylaitteella, jonka tyyppi on läpäissyt testauksen, tässä tarkastuksessa noudatetaan kyseisiä vähimmäisvaatimuksia.

59 Näin ollen päätöksen EKP/2010/14 6 artiklan 2 kohtaa, luettuna yhdessä päätöksen 3 artiklan 5 kohdan kanssa, on tulkittava siten, että se on esteenä sille, että jäsenvaltio velvoittaa rahaa käsittelevät laitokset noudattamaan mainitussa 6 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuja EKP:n vähimmäisvaatimuksia, kun ne suorittavat euroseteleiden automatisoitua kuntotarkastusta.

Kolmas ja neljäs kysymys

60 Kolmannella ja neljännellä kysymyksellään ennakkoratkaisua pyytänyt tuomioistuin kysyy, ovatko automatisoitua tarkastusta koskevat vähimmäisvaatimukset ja päätöksen EKP/2010/14 6 artiklan 2 kohta oikeusvarmuuden periaatteen ja SEUT 297 artiklan 2 kohdan mukaisia siltä osin kuin mainitussa 6 artiklan 2 kohdassa säädetään, että nämä vaatimukset julkaistaan EKP:n verkkosivuilla ja että niitä muutetaan ajoittain.

61 Tältä osin on selvää, että pääasiassa ovat vastakkain kansallinen keskuspankki ja rahaa käsittelevä laitos. Ensimmäiseen kysymykseen annetusta vastauksesta ilmenee, että automatisoitua kuntotarkastusta koskevia vähimmäisvaatimuksia ei sovelleta rahaa käsitteleviin laitoksiin, kun ne suorittavat eurosetelien automatisoitua kuntotarkastusta. Näin ollen kolmanteen ja neljänteen kysymykseen ei ole tarpeen vastata.

Oikeudenkäyntikulut

62 Pääasian asianosaisten osalta asian käsittely unionin tuomioistuimessa on välivaihe kansallisessa tuomioistuimessa vireillä olevan asian käsittelyssä, minkä vuoksi kansallisen tuomioistuimen asiana on päättää oikeudenkäyntikulujen korvaamisesta. Oikeudenkäyntikuluja, jotka ovat aiheutuneet muille kuin näille asianosaisille huomautusten esittämisestä unionin tuomioistuimelle, ei voida määrätä korvattaviksi.

Näillä perusteilla unionin tuomioistuin (viides jaosto) on ratkaissut asian seuraavasti:

1) Eurosetelien aitouden ja kunnon tarkastamisesta sekä kiertoon palauttamisesta 16.9.2010 tehdyn Euroopan keskuspankin päätöksen EKP/2010/14, sellaisena kuin se on muutettuna 7.12.2012 tehdyllä Euroopan keskuspankin päätöksellä EKP/2012/19, 6 artiklan 2 kohtaa

on tulkittava siten, että

kyseisessä säännöksessä tarkoitettuja vähimmäisvaatimuksia ei sovelleta rahaa käsitteleviin laitoksiin, kun ne suorittavat eurosetelien automatisoitua kuntotarkastusta.

Päätöksen EKP/2010/14, sellaisena kuin se on muutettuna, 3 artiklan 1 kohtaa ja 10 artiklan 1 kohtaa, luettuina yhdessä euron väärentämisen torjunnan edellyttämistä toimenpiteistä 28.6.2001 annetun neuvoston asetuksen (EY) N:o 1338/2001, sellaisena kuin se on muutettuna 18.12.2008 annetulla neuvoston asetuksella (EY) N:o 44/2009, 6 artiklan 1 kohdan kanssa,

on kuitenkin tulkittava siten, että

mainittujen laitosten on toteutettava tarvittavat toimenpiteet sellaisen tilanteen korjaamiseksi, jossa sellaisen jäsenvaltion kansallisen keskuspankin, jonka rahayksikkö on euro, tekemässä tarkastuksessa on havaittu, että laitosten setelinkäsittelylaitteet eivät kykene havaitsemaan huonokuntoisia euroseteleitä 5 prosentin sietorajaa noudattaen.

2) Päätöksen EKP/2010/14, sellaisena kuin se on muutettuna päätöksellä EKP/2012/19, 6 artiklan 2 kohtaa, luettuna yhdessä päätöksen EKP/2010/14, sellaisena kuin se on muutettuna, 3 artiklan 5 kohdan kanssa,

on tulkittava siten, että

se on esteenä sille, että jäsenvaltio velvoittaa rahaa käsittelevät laitokset noudattamaan mainitussa 6 artiklan 2 kohdassa tarkoitettuja Euroopan keskuspankin vähimmäisvaatimuksia, kun ne suorittavat euroseteleiden automatisoitua kuntotarkastusta.

Allekirjoitukset